

Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 174

Eesti, videosild

Teisipäev, 14. juuni 2022

Algus 15.00, lõpp 17.17

Juhataja: Yoko Alender (esimees)

Protokollija: Elise Ernesaks (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Peeter Ernits, Heiki Kranich, Igor Kravtšenko, Kalvi Kõva, Natalia Malleus, Andres Metsoja, Aivar Viidik

Komisjoni ametnikud: Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Puudus: Kaido Höövelson

Kutsutud: Kollektiivse pöördumise algatajate esindajad Farištamo Eller, Jaak Rand, Ülle Kuldkepp ja Leo Filippov (2. päevakorrapunkt); Riigimetsa Majandamise Keskuse juhatuse esimees Aigar Kallas, Keskkonnaministeeriumi asekanstler Marku Lamp ning metsaosakonna juhataja Meelis Seedre (2.-4. päevakorrapunkt); Pöördumise esitaja esindaja Tiina Mitt (3. päevakorrapunkt); Keskkonnaministeeriumi metsaosakonna nõunik Maret Parv ja õigusosakonna nõunik Marko Lelov (4. päevakorrapunkt); Keskkonnaministeeriumi asekanstler Antti Tooming, välisõhu ja kiirgusosakonna juhataja Heidi Koger ja peaspetsialist Pärtel Niitaru ning õigusosakonna nõunik Mari-Liis Kupri (5. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Kollektiivne pöördumine "Avalik pöördumine kodumetsade kaitseks"
2. Arutelu looduskaitsealal ürasekikahjude hüvitamisest
3. Arutelu kliimakriisi leevendamise võimalustest metsanduses lähitulevikus
4. Atmosfääriõhu kaitse seaduse ja tööstusheite seaduse muutmise seaduse eelnõu (568 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks
5. Info ja muud küsimused

1. Kollektiivne pöördumine "Avalik pöördumine kodumetsade kaitseks"

Yoko Alender ütles sissejuhatuseks, et tänasel istungil kuulatakse kollektiivse pöördumise "Avalik pöördumine kodumetsade kaitseks" algatajaid ja asjakohaseid ministeeriumi poolseid kommentaare.

Jaak Rand andis ülevaate Eesti metsanduse probleemidest kodumetsade kontekstis ja pakkus võimalikke lahendusvariante (Lisa).

Aigar Kallas sõnas, et põhjendatud pole Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) osalemine seadusloome protsessis, kuid RMK kaasamine teatud õigusaktide loomisesse ei tohiks olla taunitav. Ta ei saa nõustuda väärade väidetega, et Eesti metsandus on jätkusuutmatu ning RMK hallatavate metsade tagavara peaks vähenema või väitega, et RMK tegevuse ainuke eesmärk on puidu tootmine. RMK kodulehel on leitav 2021. aasta tegevuse kokkuvõte, kus on

välja toodud nii puidu tootmise andmed kui ka muud tegevused, millega RMK tegeleb (nt looduskaitse tegevused). Pöördumise algatajate esindaja tõi välja olulisena loomastiku ja linnustiku kaitsmise nende pesitsusperioodil. Viimased paarkümmend aastat on RMK-l õnnestunud riigimetsades tagada pesitsusrahu ja olla sellega eeskujuks teistele metsamajandajatele nii Eestis kui ka mujal Euroopas. Ta lisas, et kõrgendatud avaliku huviga (KAH) alade termin ei tulene õigusaktist, vaid on RMK soov rõhutada, et on olemas teatud alad riigimetsades, mille osas soovivad kaasa rääkida paljud inimesed. Täna on üle-eestiliselt määratletud 350 KAH-ala umbes 35 000 hektaril. Need alad ei ole määratud ainult RMK poolt, vaid need on leitud koostöös kohalikega. Tema hinnangul on viimastel aastatel kohalikud panustanud palju sellesse, et inimeste omanikutunne riigimetsa osas kasvaks. Ta tõdes, et see on muutnud RMK töö tulemuslikumaks, kuna üha rohkemad inimesed tagavad riigimetsa korrashoiu.

Marku Lamp selgitas, et ettekandes toodi välja mitmeid probleeme, mida Keskkonnaministeerium (KEM) on püüdnud lahendada. Viimase kümnekonna aastaga on oluliselt arenenud kogukondade kaasamine riigimetsade majandamisse ja suurenenud on kaasa rääkimise soov. Ta ütles, et oluline on kaasajastada õigusloomet. 2017. aasta metsaseaduse muudatustega kohustati RMK-d asustuse lähedal asuva metsa majandamisse kaasama asustuse kogukonda, mille alusel töötati välja ka kaasamise reeglid. RMK on neid pidevalt täiustanud, kuid täna on KEM välja töötanud seadusemuudatuse, milles muudetakse nii metsaseadust kui ka planeerimisseadust. Täpsustakse seda, kes ja kuidas määrab KAH-alad ja kuidas saavutatakse kokkulepped kogukondadega. Selleks on pandud kohalikele omavalitsustele (KOV) ülesanne üldplaneeringute koostamise käigus määratleda kohalikele huvi pakkuvad alad, kus peab riigimetsa majandaja koostama metsamajandamiskavad. Metsamajandamiskavad peab läbi arutama kohalikega ja kooskõlastama KOV-iga. Praegu on antud eelnõu kooskõlastamisel Justiitsministeeriumis. Ta lisas, et endine keskkonnaminister muutis vaid riigimetsa uuendusraie pindala ja teisi metsi see muudatus ei puuduta, seega muudatuse suurusjärk ei moodusta 25% kõikide uuendusraiate pindalast. Pöördumise algatajate esindaja tõi välja, et metsakaitse on defineeritud eksitavalt. Ta sõnas, et see mõiste tuleneb metsanduslikust terminoloogiast, mis on üles ehitatud puu tervisliku seisundi kaitsele. Metsa kaitse on metsade looduskaitse, mida reguleerib looduskaitse seadus. Samuti on eri aegadel erinevalt reguleeritud kaitsemetsa mõiste. Varasemalt määratleti näiteks linnade ja kogukondade lähedal olevaid metsa-alasid, survele põhjaveega alasid ja infiltratsiooni alasid kaitsemetsade alla. Viimane metsaseadus, kus kasutati kaitsemetsa mõistet, koondas mitmetest seadustest tulenevaid kitsendusi ühte seadusesse ja sellel polnud eraldiseisvat jõudu. Õiguslikel kaalutlustel leiti, et kui vajadused on kaetud muude seadustega, siis eraldiseisvat metsakaitsekategooriat pole vaja ja kategooria kaotati. **Meelis Seedre** lisas, et RMK metsamajandamise ideoloogia ja raiete pindala maht on üles ehitatud jätkusuutlikkuse printsiibile. Raiete pindala arvutatakse iga-aastaselt vastavalt raieküpsete metsade arvule ja metsade ühtlase raiumise põhimõttele. Lisaks on alates 2017. aastast vähenenud uuendusraiate pindala. Asjakohaste andmete kogujad on välja toonud, et metsanduses on oluline hinnata 3-5 aasta suundumusi.

Kalvi Kõva sõnas, et inimestel ja asutustel on erinevad arusaamad kogukonna metsast. Ta küsis, kas on mõistlik, et ministeeriumi planeeritavas eelnõus hakatakse KAH-alasid määrata KOV-i üldplaneeringuga. Ta arvas, et kohalikud ei mõtle üldplaneeringu käigus, et kodumetsi võidakse maha raiuda ja sellest saadakse aru alles siis, kui raiet hakatakse teostama. Ta märkis, et üldplaneeringusse võiks arvestada juba teadaolevad KAH-alad, kuid kohalikele peaks jääma võimalus määrata metsi ka hiljem. **Marku Lamp** vastas, et määratud alad peaks kindlasti lisama üldplaneeringusse. Planeeringuprotsessi ajal toimub avalik kaasamine, mille jooksul kaardistatakse täiendavalt olulisi alasid. Eelnõu kooskõlastamisel pöörasid kohalikud tähelepanu probleemile, et üldplaneeringu eluiga on 10 aastat ja KAH-alasid pole võimalik määrata üldplaneeringust väljaspool. Eelnõus on sisse toodud täiendav võimalus KOV-idel määrata KAH-alasid ka muul ajal. RMK kodulehel on leitav metsatööde kaart, kus RMK püüab riigimetsi majandades edastada pidevat asjakohast infot tegevuste kohta.

Yoko Alender sõnas, et KOV-i tasandil on parem teadmine aladest, mis vajaksid kaitset. Ta uuris, kas KAH-alad peaks määratlema Riigikogu või KOV-i tasandil. **Jaak Rand** ütles, et tähtsaid kodumetsi või KAH-alasid võiksid määrata kohalikud ja KOV-id. Ta rõhutas, et olulise tähtsusega ja kodumetsad ei peaks olema KAH-alade kesksed. Eraldi probleem on selles, kuidas tehakse KAH-alade valik. Ta parandas, et jutt käib metsa majandamise mõistest, mitte metsakaitse mõistest. Metsa majandamine on lai mõiste ja seda ei tohiks käsitleda vaikimisi metsa raiumise mõistena. Ta märkis, et KOV-id ei peaks sõlmima RMK-ga kokkuleppeid planeerimisseaduse kontekstis, sest selline seadusemuudatus piirab kohalike sõnaõigust otsustusprotsessis. Ta sõnas, et ta pole rääkinud metsa otsa saamisest ja praegune arutelu puudutab kodumetsade raiet.

Farištamo Eller uuris, miks pole võimalik metsi hoida ja miks tahetakse seaduseelnõuga ära kaotada inimeste kaasamine otsustusprotsessis. Ta ütles, et metsa majandamise eeldus peaks olema, et riik aitaks kohalikel hoida neile olulisi metsi.

Ülle Kuldkepp sõnas, et põhiseadusega saab keskkonda kaitsta. Põhiseaduse § 53 ütleb, et igatüks on kohustatud säästma elu- ja looduskeskkonda ning §5 ütleb, et loodusvarad ja –ressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Ta ütles, et üldine avalik huvi tuleneb põhiseadusest ja metsaseadus sätestab, et KAH-alade osas saavad sõna sekka öelda kohalikud inimesed, kogukonnad ja naaberkinnistu omanikud. Ta lausus, et KAH-alade valik on maakonna ja KOV-i ülene ja peaks olema kõikide otsustada. Ta sõnas, et KOV-ide pädevusest sõltub palju ja ehituskeeluvööndi vähendamise seaduseelnõu raames jäi kõlama, et KOV-idel pole pädevaid inimesi. Ta märkis, et on käinud vähemalt 10 KAH-alade koosolekul, kus metsaomanikud on tõdenud, et nad on sunnitud teostama lageraiet. Ta lausus, et üldplaneeringuga ei lahendata KAH-alade probleeme ja arvas, et lahenduseks oleks kaitsemetsade taastamine.

Heiki Kranich sõnas, et ootab KEM-ist tulevat seaduseelnõu ja ta plaanib sellele teha muudatusettepanekuid. Ta arvas, et kaitsemetsade staatus tuleks taastada ja KAH-alade staatus ei lahenda probleemi lõplikult. Ta ütles, et KOV-idel ei saa olla pädevust, kui neile pole seadusega antud õigusi. Ta märkis, et KOV-idele peaks andma õiguse määrata KAH-alasid ja vastavaid raieliike. Ta sõnas, et tegemist on isikliku vastutuse küsimusega ja pärast raiet pole mõtet protesteerida, kuna kohalikud polnud planeeringu etapis piisavalt aktiivsed. Ta arvas, et inimesi peaks rohkem harima raiete liikide ja planeeringutel osalemise osas. Ta märkis, et konflikti sisuks on, et kõigil on erinev arusaam metsa majandamisest. Ta ütles, et metsa tagavara on dünaamiline ja CO₂ sidumise kontekstis pole see oluline näitaja.

Aivar Viidik sõnas, et KOV-i üldplaneering on kohaliku kogukonna kokkulepe eluruumi kujundamisel. Üldplaneeringuga peaks määrama kogukondadele olulised metsad ja väärtuslikud metsaalad. Arutelud tuleks läbi viia kaasates kõiki huvigruppe: RMK-d, metsaomanikke ja kohalikke.

Yoko Alender ütles, et pöördumist menetletakse edasi sügisistungjärgul.

2. Arutelu looduskaitsealal ürasekikahjude hüvitamisest

Tiina Mitt sõnas, et esindab Janno Tiksi, kelle kinnistu asub Haanja looduspargis. Ta ütles, et tänaseks on kujunenud olukord, kus peale eitavat metsateatist 2020. aastal on antud metsas tekkinud laiaulatuslik ürasekikahju. Ürasekikahju on tuvastatud 2021. aastal ja ka sellel aastal ning kahju hõlmab umbes 500 tm puitu. Praeguseks on metsas palju kuivanud puid ja omanik sooviks teha nendest küttepuid, kuid seda ei lubata. Keskkonnaameti (KeA) metsaekspertiisi käigus tuvastatud ürasekikahju on metsaomanik kohustatud likvideerima ja ennetama ürasekite levikut naaberkinnistutele. Olukorras, kus omanikul pole õigust puid raiuda, pole tal vahendeid kahju likvideerimiseks. KeA leidis vaideotsusega, et omanik võib raiuda

kahjustatud nelja puud, mis ei anna reaalsuses tulemust. Ta ütles, et raie on keelatud seetõttu, et algatatud on sihtkaitsevööndi moodustamine kanakulli pesitsusala kaitseks. Antud eraldisel pole tänini kanakulli leitud ja pöörduja sooviks õiglast ning kohest hüvitist, sest probleem on kestnud kaks aastat. Ta sõnas, et antud piirkonna Natura alade toetus tasuks ära 165 aastaga.

Marku Lamp märkis, et majandusmetsas on võimalik ürasekikahjudele reageerida, kuid kaitsealustel aladel on mets jäetud loodusele. Ta lausus, et tuleb järgida KeA kaalutusõiguse otsust ja ta mõistab, et püüdispuude langetamise eesmärgil üksikute puude raiumine omanikule leevendust ei paku. Ta sõnas, et otsitakse võimalusi asjakohaste hüvitiste pakkumiseks. Ta tõdes, et aegade jooksul on hüvitisi laiendatud mitmetele piirkondadele. Natura aladel kasutatakse hüvitisteks EL-i vahendeid ja sihtkaitsevööndis on hüvitis 110 eurot ha kohta aastas. Ta ütles, et valitsus on otsinud täiendavaid ressursse hüvitisteks ja laiendanud hüvitise ulatust piiranguvööndile, mis jäävad väljapoole Natura võrgustikku. Ta lausus, et KEM on esitanud Rahandusministeeriumile taotluse, mille kohaselt saaksid ajutiste kitsendustega metsaomanikud efektiivsemalt hüvitatud. Ta ütles, et KEM on saatnud pöördujatele ka sellekohase vastuse.

Kalvi Kõva sõnas, et praegused kaitsealade toetused on naeruväärselt väikesed ja kui soovitakse metsi hoida, siis tuleb hüvitiste meede paremini läbi mõelda. Ta märkis, et juurde küsitud toetused ei aita antud probleemiga inimest. Ta pole nõus, et ürasekikahju on looduse üks osa ja metsad surevad. Ta uuris, mida tehakse ürasekikahju likvideerimiseks. **Aigar Kallas** vastas, et varasemalt võeti piirkonnad kaitse alla elurikkuse, visuaalse esteetika jms alusel, kuid seda väärtust ei kannu edasi pruunistunud metsad. Ta sõnas, et ürasek ei erista era-, riigi- ja kaitsealuseid metsi ning ta kutsus üles käsitlema metsi laiemalt. Ta lausus, et Saksamaal on kuuse kooreüraski kahjustus lausaliselt levinud 13 aastat. Kuusikutest, mis moodustasid Saksamaa metsadest 30%, on järel vaid 10% ja selle osas on metsamajandajad alla andnud. Ta ütles, et kui riik ei luba likvideerida üraseki probleemi ja kaitsealuseid metsi hoitakse puutumatusena, saavutatakse Saksamaaga sarnane tulemus. Ta hoiatas, et Haanja kuusikud on väljasuremisele määratud, kui midagi ette ei võeta. Ta ütles, et Eestis on veel võimalik sekkuda ja kaitsealuste metsade üraseki probleemi lahendada. **Kalvi Kõva** sõnas, et raie taastamise kohustuseks on kuusiku istutamine, kuid ta arvas, et peaks ümber orienteeruma teistele puuliikidele. Ta uuris, kuidas peaks metsaomanikke harima, et enam kuusikuid ei istutataks. **Aigar Kallas** vastas, et kuuskede osas ei tohi alla anda ja Eesti kuusikud pole veel hukule määratud. Ta sõnas, et Eesti ei tohiks ühte puuliiki kaotada ja metsaomanikele on võimalik õpetada paremaid metsamajandamise võtteid. Ta ütles, et RMK istutab igal aastal 20 mln puud, mille hulgas on 10 mln kuuske, 10 mln mändi ja kased ning sanglepad.

Heiki Kranich sõnas, et seoses kliimasoojenemisega kasvavad laialehelised puud paremini. Ta ütles, et varasemalt istutatud kuusikud ei kasva kunagi suurteks 80-aastasteks kuusikuteks ja kaitsealade kaitse-eeskirjades peaks sisalduma meetmed ürasekikahjudega toimetulekuks.

Meelis Seedre ütles, et ürasekite näol on tegemist selle kümnendi suure väljakutsega. Selleks, et võidelda ürasekiga, tuleb puud õigel ajal metsast välja viia. Eelmine keskkonnaminister lubas seda ja see otsus leidis suurt kõlapinda ning paljud ei mõistnud seda. Ta ütles, et üraseki probleemi vastu tuleb võidelda igal pool, nii riigimaal kui ka erametsas. Ta tõdes, et lihtsat lahendust pole ja parim edasine tee tuleb leida ühiselt. **Yoko Alender** lisas, et ürasekid liiguvad 125 cm päevas, et tagada kliimamuutustele vaatamata endale sobivad elutingimused. Ta arvas, et ürasekikahju peaks olema kajastatud laiemalt „Metsanduse arengukavas 2030“ (MAK) ja RMK arengukavas, sest tegemist on kliimamuutustega kohanemise probleemiga. Ta pakkus välja, et ühte probleemi tahku lahendaks maade väljaostmine.

Kalvi Kõva ütles, et antud pöörduja puhul on maa-alale määratud sihtkaitsevööndi taotlus kanakulli pesitsuspaiga kaitseks. Ta arvas, et KeA-l on nii palju tööd, et keegi ei kontrolli, kas kanakull seal reaalselt pesitseb. Pöörduja ei saa sihtkaitsevööndi maksusoodustust, sest sihtkaitsevööndit pole veel määratud. **Marku Lamp** lisas, et olukord peab leidma lahenduse

omaniku teatise esitamisest alates 28 kuu jooksul. Tuleb välja selgitada, kas ala peaks rangemalt kaitsma või pole seal antud väärtust. Ta ütles, et järjekorrad maa väljaostmiseks on lühikesed ja riigil on rohkem vahendeid, kui taotlusi välja makstakse. Ta tõdes, et maaomaniku jaoks ei pruugi maa väljaostmine olla lahenduseks.

Heiki Kranich ütles, et riik võiks pöörduda tagasi maadevahetuse juurde ja maamaksvabastus ei motiveeri maaomanikke. Ta sõnas, et maaomanik vajab lahendust, mis innustaks loodust kaitsma ja mille kohaselt oleks omanik nõus metsast loobuma. Ta lausus, et maade võõrandamise puhul ostab riik maad kahel eesmärgil: infrastruktuuri ja looduskaitse otstarbel ostetav maa. Ta tõdes, et need mudelid tuleks ühtlustada.

Tiina Mitt märkis, et pöördumise üks eesmärkidest oli, et üle vaadataks kanakulli pesitsuspaik, võib-olla ei pea antud ala määrama sihtkaitsevööndiks. Ta pakkus välja lihtsamaid lahendusi nagu näiteks, et KeA märgib kindlad puud, mida võib raiuda või likvideerib kahju ise. Ta ütles, et kanakull ei ela kuivanud kuuse otsas. Ta rõhutas, et nende esindatav ei taha maadevahetust ja kui kogu mets on üraseki poolt kahjustatud, ei muutu seal kahe aasta jooksul midagi ja ala võsastub.

3. Arutelu kliimakriisi leevendamise võimalustest metsanduses lähitulevikus

Yoko Alender sõnas, et keskkonnakomisjoni poole on pöördunud märgukirjaga kodanik Andres Shapura, Advokaadibüroo Tarmo Pilv ja Partnerid ning Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKK) seoses planeeritavate muudatustega KAH-alade regulatsioonides metsa- ja planeerimisseaduses ning muude metsandust puudutavate teemadega. Ta palus ministeeriumi poolset kommentaari eelnõuga planeeritavate muudatuste ja kirjades tõstatatud probleemide kohta.

Marku Lamp ütles, et EKK ja teised pöördujad pidasid oluliseks, et Eesti raiemahtusid vähendataks ja eelkõige sidus EKK seda probleemi maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) eesmärkide täitmisega. Ta sõnas, et LULUCF eesmärki aitab täita metsatagavara muutuse kasv ehk pidev uus kasv metsades. Ta lausus, et otsest seost LULUCF eesmärkide täitmise ja raiemahtude vahel pole suudetud tuvastada ning raiemahtudele tuleb juurde arvestada raadamist, metsastumist, metsade vanuselist struktuuri jpm. Ta sõnas, et raiemahtude vähendamine ei pruugi lühiajaliselt rohkem süsinikku siduda ja pikaajaliselt võib juurde tekkida probleeme, kui iga hinna eest proovitakse metsa säilitada puutumatuna. Ta sõnas, et raiemaht on osaliselt „Eesmärk 55“ kliimapaketi läbirääkimiste tulemustest. Teadlased on raietega seonduvalt välja pakkunud erinevaid lähenemisi, näiteks ennakraiumised. Ta tõdes, et metsanduses pole meetmeid, mis toodaksid kohest suurt positiivset mõju. Teine teema, millele EKK pöördujad tähelepanu pöörasid, oli KAH-alade tõhusam kaitse. Ta sõnas, et KAH-alade tõhusama kaitse osas on menetluses seaduseelnõu, millega lähiajal tullakse Riigikokku. Kolmanda teemana oli EKK kirjjas välja toodud püsimetsanduse laialdasem kasutuselevõtt. Ta lausus, et püsimetsanduses toetutakse metsateadlaste arvamustele parimate lahenduste rakendamiseks. Ta ütles, et püsimetsanduses pole leitud piisavalt häid meetodeid, et Eestis oleks võimalik suurendada antud metsandusviisi osakaalu. Ta märkis, et viimases probleemis, mis EKK on kirjjas välja toonud, ei peaks metsandus- ja puidutööstust võrdlema põlevkivitööstusega. Ta sõnas, et metsandussektoril on kliimamuutuste kontekstis positiivne mõju ja tuleb leida viise, kuidas olemasolevat ressursi väärindada võimalikult suure lisandväärtusega. Parimaks lahenduseks on metsa tark majandamine ehk madala kvaliteediga puidu osakaalu vähendamine ja pikalt süsinikku siduvate puittoodete valmistamine. Viru Keemia Grupp AS soovib Eestisse rajada biotoodete tehast ja firma on huvitatud kliimaläbirääkimiste tulemustest, sest kui Eesti otsustab LULUCF eesmärke täita raiemahtude vähendamisega, ei tasu biotoodete tehast ennast ära. Ta ütles, et 2004. aasta raiemahtude vähendamise arutelude näitel muutusid metsandus- ja puidutööstusettevõtted ärevaks ja vähenesid pikaajalised investeeringud, mille taastamine võttis kümnekond aastat aega.

Yoko Alender uuris, kas riigil on hoobasid arendamiseks puiduressursi väärindamist Eestis. Ta ütles, et RMK-s on teatud lahendused juba leitud. **Aigar Kallas** kinnitas, et RMK lähtub heaperemehelikust metsamajandamisest, mille eesmärgiks on võimalikult kõrge lisandväärtusega puidu kasvatamine ja koostöö õigete töötajatega. Ta sõnas, et Riigikogu peaks tagama stabiilse õigusliku keskkonna. Ta lausus, et Eesti vajab puidu keemilise töötlemise osas suuremaid investeeringuid.

Heiki Kranich märkis, et RMK ja ministeerium peaksid andma ülevaate riigi-, era- ja kaitsealuste metsade vanusestruktuurist erinevate puuliikide lõikes. Ta sõnas, et varjatakse statistilise metsainventuuri ehk SMI andmeid ja süvendatakse umbusaldust riigi vastu. Ta uuris, miks ei avaldata informatsiooni metsade hetkeolukorrast. **Meelis Seedre** vastas, et MAK tegeleb eelmainitud teemadega ja MAK-i mõju hindamise avalikustamine toimub juulis. Ta sõnas, et kui riigimetsas jätkatakse arvestuslangi alusel metsa majandamisega, siis metsad noorenevad ja nende seisukord paraneb. Ta lausus, et RMK-l pole metsamajandamisega probleeme ja probleemid tekivad siis, kui inimesed, kes metsamajandamisest midagi ei tea, soovivad lihtsaid lahendusi. Ta tõdes, et metsandus on keeruline ja MAK on arengukava, kus antud probleeme peaks kirjeldama ning lahendama. Ta juhtis tähelepanu, et „Eesmärk 55“ raames LULUCF määrase metsade süsiniku sidumisvõimet arvestatakse keskmise hektaritagavara muutuse alusel. Ta sõnas, et EKK pöördumise esimeses punktis oli viidatud Keskkonnaagentuuri LULUCF analüüsile, mis võtab aluseks raiemahu ja süsiniku heite sidumise lineaarse seose, mis pole korrektne. Ta tõdes, et KEM suudaks ja peaks tegema paremat tööd avaliku kommunikatsiooni ja inimeste harimise osas.

4. Atmosfääriõhu kaitse seaduse ja tööstusheite seaduse muutmise seaduse eelnõu (568 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks

Heiki Kranich tutvustas muudatusettepanekuid atmosfääriõhu kaitse seaduse ja tööstusheite seaduse muutmise seaduse eelnõu osas.

Pärtel Niitaru ütles, et KEM-il ei ole käesoleval hetkel ametlikku seisukohta Heiki Kranichi muudatusettepanekute osas ja arvamus antakse eksperdi tasemel. Ta sõnas, et esitatud muudatusettepanekute rakendamine tähendaks kogu Eesti põhi- ja jaotusvõrgu elektriautode asendamist SF₆ vabade elektriautodega 2026. aastaks. Ta lausus, et tuleb vaadata, kas muudatuste elluviimine on tehniliselt võimalik ja Eestile jõukohane ning seda oskavad kõige paremini hinnata elektritööstuse eksperdid. Samuti pakkus Euroopa Komisjon aprillis välja uue F-gaaside määrase ettepaneku, milles on arvestatud Eesti varasemate seisukohtadega. Ettepaneku kohaselt on paigas SF₆ elektriturule laskmise keelud, mis jõustuvad järk-järgult alates 2026. aastast ja on jaotatud seadmegruppide ning tööpingete kaupa. See tähendaks, et 2026. aastast alates ei tohiks enam madala pingega elektriautode puhul SF₆-ga seadmeid turule tuua. Ta ütles, et esmane turule laskmise keeld algab 25 kW pingega elektriautode puhul ja keelud on jaotatud neljaks grupiks.

Yoko Alender sõnas, et keskkonnakomisjon peab ära kuulama huvigruppide arvamused eelnõule esitatud muudatusettepanekute kohta. **Heiki Kranich** lausus, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) on öelnud, et tegemist on tehnilise normiga, mille osas peab Euroopa Komisjonilt luba küsima. Ta märkis, et mida varem luba küsitakse, seda parem ja praktilisem oleks kompromissettepanekute baasil läbirääkimisi pidada.

Elle Kaur ütles, et Euroopa Komisjoni tuleb saata muudatusettepanekud, mis omavad komisjoni poolset heakskiitu ehk ettepanekud peavad olema arvestatud täielikult. Kujundatud peab olema konkreetne seisukoht.

Yoko Alender sõnas, et koostöös ministriumitega tuleks koostada eelnõule osapooli rahuldavad kompromissettepanekud, mille alusel vormistatakse eelnõule komisjonipoolsed muudatusettepanekud ja mis saadetakse sügisel Euroopa Komisjonile. **Heiki Kranich** lausus, et huvigruppide kaasamine on soovituslik ja tema ei näe, miks keskkonnakomisjon ei võiks läbi MKM-i saata kompromissettepaneku Euroopa Komisjoni.

Yoko Alender ütles, et esitatud muudatusettepanekutele pole keskkonnakomisjonis konsensuslikku toetust ja seetõttu ei saa neid Euroopa Komisjoni saata. Ta märkis, et kompromissettepaneku vormistamiseks on vaja arvestada huvigruppidega, kes antud seadmeid soetavad ja menetlus tuleks läbi viia korralikult. Ta sõnas, et huvigrupid on palunud ära kuulamist ja see võimalus tuleb neile anda. Ta lausus, et ministrium peaks vormistama koostöös huvigruppidega eelnõule arvamuse ja leidma probleemidele lahendused. Ta ütles, et Heiki Kranichi uusi ettepanekuid eelnõu muutmiseks pole keskkonnakomisjonile seisukoha võtmiseks saadetud ja neid ei saa tänasel istungil hääletada.

5. Info ja muud küsimused

Aivar Viidik ütles, et eelmine nädal avastati Hiiumaa rannikul uus merereostus hüübinud kookosrasva ja palmiõli näol. KeA ütles, et antud olukorras reguleerib reostust veeseadus ja rahvusvaheline laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsioon ehk MARPOL. MARPOL-i teises lisas on ained, mida võib teatud tingimustel merre heita - sinna kuulub ka palmiõli ja kookosrasv. Ta sõnas, et rasvajäägid on ohutud inimeste tervisele, kuid Eesti rannikul on see reostus väärkeha. KeA on arvamusel, et Eesti võiks rahvusvahelist konventsiooni protesteerida. Ta märkis, et tuvastatud on konkreetsed laevad, kes heidavad merre rasvajääke.

Yoko Alender lausus, et eelmainitud teema võetakse sügisel töökavasse ja kuulatakse ära asjaosaliste seisukohad.

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Elise Ernesaks
protokollija